

P7_TA-PROV(2009)0023

Procesul lui Yevgeni Zhovtis în Kazahstan

Rezoluția Parlamentului European din 17 septembrie 2009 referitoare la procesul lui Yevgeni Zhovtis în Kazahstan

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind Kazahstanul și republicile din Asia Centrală,
 - având în vedere Rezoluția sa din 20 februarie 2008 privind o Strategie a Uniunii Europene pentru Asia Centrală¹,
 - având în vedere Strategia Uniunii Europene pentru un nou parteneriat cu Asia Centrală, adoptată de către Consiliul European la 23 iunie 2007,
 - având în vedere Documentul de strategie al Comisiei de asistență pentru Asia centrală 2007 - 2013,
 - având în vedere concluziile celei de-a zecea reuniuni a Consiliului de Cooperare UE-Kazahstan,
 - având în vedere concluziile celei de-a opta reuniuni a Comisiei parlamentare de cooperare UE-Kazahstan de la Bruxelles din 31 martie 2008,
 - având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare dintre CE și Kazahstan², care a intrat în vigoare la 1 iulie 1999,
 - având în vedere articolul 122 alineatul (5) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât relațiile și colaborarea dintre UE și Republica Kazahstan se dezvoltă continuu la toate nivelurile; întrucât Kazahstanul joacă un rol crucial în ceea ce privește stabilitatea și securitatea din Asia Centrală și dezvoltarea economică a întregii regiuni;
- B. întrucât Kazahstanul va prelua, în 2010, președinția Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE); întrucât această poziție va conferi țării un profil mai pronunțat și o mai mare responsabilitate în domeniul democrației și al drepturilor omului; întrucât OSCE a îndemnat Kazahstanul să aprofundeze reformele democratice înainte de preluarea președinției;
- C. întrucât, în ciuda acestei importante sarcini internaționale, în ultimele luni situația internă a Kazahstanului a fost umbrită de o înăsprire recentă a restricțiilor din mass-media și o serie de urmăriri penale controversate;
- D. întrucât, la 3 septembrie 2009, Yevgeni Zhovtis, directorul Biroului internațional din Kazahstan pentru drepturile omului și statul de drept și apărător proeminent al drepturilor omului, a fost condamnat pentru ucidere din culpă pentru vătămarea și uciderea unui pieton cu mașina sa la 26 iulie 2009, la o pedeapsă de patru ani într-o comunitate de persoane care au săvârșit acte criminale;
- E. întrucât, la 27 iulie 2009, ancheta poliției a fost deschisă, iar Evgeniy Zhovtis a fost chemat în calitate de martor; întrucât la 28 iulie 2009 statutul lui Evgeniy Zhovtis a fost

¹ JO C 184 E, 6.8.2009, p. 49.

² JO L 196, 28.7.1999, p. 3.

schimbat cu cel de suspect în cadrul anchetei dar, în contradicție cu legea kazahă, echipa sa juridică nu a fost informată de această evoluție înainte de 14 august 2009;

- F. întrucât Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE, a declarat că „este posibil ca proceduri discutabile să fi încălcat dreptul lui Zhovtis la un proces echitabil, astfel cum este garantat de Constituția din Kazahstan, angajamentele țării față de OSCE și standardele internaționale fundamentale”;
- G. întrucât, în cadrul reuniunilor OSCE din trecut, Yevgeni Zhovtis a prezentat în detaliu abuzurile împotriva drepturilor omului din țara sa, creând îndoieli în legătură cu capacitatea acesteia de a deține președinția unei organizații dedicate susținerii principiilor democratice;
- H. întrucât, în trecut, s-au exprimat preocupări serioase în legătură cu procesele și condamnările ulterioare la închisoare ale altor activiști kazahi pentru drepturile omului, printre care Ramazan Yesergepov și Serghei Duvanov;
- I. întrucât, în iunie 2008 și din nou în mai 2009, în contextul viitoarei președinții a OSCE a țării sale, ministrul de externe din Kazahstan, Marat Tahzin, a prezentat angajamente referitoare la realizarea de progrese în domeniul consolidării și respectării drepturilor omului în Kazahstan;
- J. întrucât articolul 2 din Acordul de parteneriat și cooperare UE - Kazahstan prevede respectarea democrației, a principiilor dreptului internațional și a drepturilor omului,
 1. fără a pune la îndoială autonomia sistemului judiciar, care este un element-cheie al oricărui sistem democratic, își exprimă îngrijorarea gravă față de modul în care s-au derulat ancheta privind accidentul de circulație nefericit și procesul ulterior al lui Yevgeni Zhovtis și atrage atenția asupra afirmațiilor conform cărora probele în apărarea acestuia nu au fost admise în timpul procesului;
 2. invită autoritățile kazahe să efectueze imediat o a doua anchetă completă și echitabilă, cu respectarea deplină a transparenței și a statului de drept, privind împrejurările în care s-a petrecut incidentul și să revizuiască în consecință condamnarea lui Yevgeni Zhovtis și sentința pronunțată împotriva sa;
 3. îndeamnă autoritățile kazahe să informeze în mod oficial despre procesul lui Yevgeni Zhovtis și să îi asigure acestuia accesul la proceduri judiciare adecvate, inclusiv dreptul la o cale de atac, în conformitate cu legislația Kazahstanului;
 4. atrage atenția asupra rezervelor puternice exprimate de organizațiile pentru drepturile omului în legătură cu angajamentul real al guvernului kazah de a face progrese în momentul anunțării, în 2007, a deciziei de a oferi țării președinția OSCE, și se așteaptă ca autoritățile kazahe să depună toate eforturile pentru a face progrese concrete privind democratizarea și drepturile omului înainte de a prelua președinția OSCE;
 5. invită Comisia, în acest sens, să intensifice asistența UE și cooperarea cu Kazahstanul în aceste domenii, în scopul de a pregăti mai bine guvernul kazah să preia această importantă sarcină internațională;
 6. îndeamnă Consiliul să ocupe o poziție fermă în abordarea acestei probleme cu autoritățile kazahe și, în special, să abordeze cazul lui Yevgeni Zhovtis în cadrul dialogului privind drepturile omului UE-Kazahstan, al cărui al doilea tur este programat pentru 21 octombrie 2009, și în cadrul reuniunii Consiliului de cooperare UE-Kazahstan de la mijlocul lunii noiembrie 2009;
 7. îndeamnă Comisia să își intensifice proiectele și programele în Kazahstan, în cadrul

Instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului;

8. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Secretarului General al ONU, Reprezentantului Special al UE pentru Asia Centrală, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, Consiliului Europei, precum și parlamentului, guvernului și președintelui Kazahstanului.